

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 149/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Dášou Komkovou, Hlavná 27, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 39 Ek 1598/2020 z 8. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde sa proti sťažovateľovi ako povinnému vedie exekučné konanie pre vymoženie (zostávajúcej časti) pohľadávky vo výške 541,57 eur s príslušenstvom, a to na podklade opätovného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie podaného v zmysle ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“). Sťažovateľ v zákonnej lehote podal okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie, v ktorom tvrdil, že vzhľadom na svoje príjmy a celkovú finančnú situáciu nie je schopný uspokojiť exekučnú pohľadávku. Žiadal preto, aby boli jeho finančné prostriedky uvoľnené a mohol s nimi nakladať.

3. Okresný súd uznesením z 15. marca 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol tento návrh sťažovateľa podľa § 61l ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, pretože súdu nepreukázal dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku a súd ani *ex offo* nenašiel iný dôvod na jej zastavenie. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd zdôraznil, že skutočnosti týkajúce sa pomerov povinného sú predmetom zisťovania súdneho exekútora, rovnako ako ich objektívne zhodnotenie na účelom vyvodenia záveru o možnosti či nemožnosti vykonania exekúcie v závislosti od predložených dôkazoch o pomeroch povinného. Súčasne dodal, že ak sa počas priebehu exekúcie do 5 rokov od jej začatia alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarí zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora, bude daný dôvod na zastavenie exekúcie, pričom v takom prípade zastaví súdny exekútor exekúciu aj bez návrhu [§ 61n ods. 1 psím. d) Exekučného poriadku].

4. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal nesprávne označenie (identifikáciu) oprávneného, čo malo podľa jeho názoru vyústiť v konštatovanie, že exekučný titul je nevykonateľný. Napadnutým uznesením sudca okresného súdu sťažnosť sťažovateľa zamietol, aplikujúc § 202 ods. 2 Exekučného poriadku. K obsahu sťažnosti povinného poukázal na koncentračnú zásadu vyjadrenú v § 61k ods. 2 Exekučného poriadku s tým, že pri rozhodovaní o návrhu na zastavenie exekúcie (ako aj o sťažnosti povinného) sú podstatné tie skutočnosti, ktoré povinný uviedol v návrhu na zastavenie exekúcie; prípadné ďalšie tvrdenia reagujúce na vyjadrenie oprávneného, resp. uvedené iba v sťažnosti sú pre rozhodovanie súdu irelevantné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Z obsahu pomerne zmätočne koncipovanej ústavnej sťažnosti možno vyvodit' kritiku sťažovateľa smerujúcu proti napadnutému uzneseniu, ktorému vyčíta absenciu riadneho odôvodnenia. Okresný súd v ňom totiž nereaguje na sťažovateľove zásadné námietky týkajúce sa možného doplnenia identifikácie oprávneného v exekučnom konaní, a preto sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie za protizákonné, nepreskúmateľné a arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol v podstate potvrdený záver o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie. Tvrdený zásah do svojich práv identifikuje v nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia.

7. Vzhľadom na podstatu argumentácie sťažovateľa ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje doktrínu minimalizácie jeho zásahov do činnosti orgánov verejnej moci, čo vyplýva zo samotného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Ústavný súd je povinný skúmať, či bolo konanie ako celok spravodlivé, avšak vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02,

I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). Ústavný súd teda koriguje len tie najextrémnejšie excesy orgánov verejnej moci.

8. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne čl. 46 ods. 1 ústavy), je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležité odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

9. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že nezistil v odpovediach na námietky sťažovateľa formulovaných okresným súdom nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Už vyšší súdny úradník jasne a zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôvodov nevyhovelo návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie (bod 3), a sudca okresného súdu sa následne v napadnutom uznesení s týmito dôvodmi stotožnil. Zároveň sa vysporiadal i s námietkami sťažovateľa obsiahnutými v jeho sťažnosti s tým záverom, že išlo o námietky nové, ktoré sťažovateľ neuplatnil v rámci návrhu na zastavenie exekúcie, a preto na ne s poukazom na zásadu koncentrácie konania nemohol prihliadať.

10. Koncentrácia konania vyplývajúca z § 61k ods. 2 Exekučného poriadku sa prejavuje v tom, že povinný musí v návrhu na zastavenie exekúcie s odkladným účinkom, t. j. v návrhu podanom do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie uviesť všetky právne skutočnosti, ktoré nastali ku dňu podania návrhu. V ďalšom návrhu na zastavenie exekúcie môže povinný uplatniť iba právne skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu. Ak právna skutočnosť tvrdená v návrhu na zastavenie exekúcie nie je predložená včas, exekučný súd na ňu neprihliadne s výnimkou skutočností, ktoré objektívne bez svojej viny nemohol uplatniť skôr. Vzťahnuc uvedené na prejednávaný prípad, možno konštatovať, že je nepochybné, že sťažovateľ nepredložil okresnému súdu námietky súvisiace s identifikáciou oprávneného v rámci návrhu na zastavenie exekúcie a v lehote na jeho podanie, hoci tak urobiť mohol, ale uviedol ich až v sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Pritom je v záujme sťažovateľa,

aby si strážil svoje práva a postupoval pri ich uplatňovaní, resp. bránení v súlade s pravidlami vyplývajúcimi z relevantných ustanovení Exekučného poriadku. Preto pokiaľ sa okresný súd v okolnostiach danej veci osobitne nezaoberal sťažovateľovými novými námietkami s poukazom na koncentráciu konania (§ 61k ods. 2 Exekučného poriadku), nemožno mu tento postup vyčítať a vidieť v tom nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorý by mal spôsobiť zásah do práv sťažovateľa.

11. Na iné pochybenia okresného súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nepoukazoval, a preto ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie nevykazuje z ústavnoprávneho hľadiska také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladali dôvody na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa, a preto jeho ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

12. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu